

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. KO-17562/2012-ERU

Praha 4. ledna 2013

Číslo jednací: 17562-7/2012-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán ve smyslu ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a ust. § 2c zákona č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů, ve správním řízení vedeném pod sp. zn. KO-17562/2012-ERU zahájeném Energetickým regulačním úřadem dne 30. listopadu 2012 z moci úřední podle ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, s účastníkem řízení, společností Energie2, a.s., IČ: 28874773, se sídlem Křenova 438/7, 162 00 Praha 6 – Veleslavín, ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle ust. § 16 odst. 1 písm. h) zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů,

rozhodl takto:

I. Účastník řízení, společnost Energie2, a.s., IČ: 28874773, se sídlem Křenova 438/7, 162 00 Praha 6 – Veleslavín, se tím, že v rozporu s ust. § 13 odst. 2 písm. a) zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, při výkonu své licencované činnosti nesplnil svou povinnost poskytnout informaci spotřebiteli při nabídce a prodeji elektřiny a zemního plynu minimálně v období od 1. ledna 2012 do 4. září 2012 tak, aby měl možnost seznámit se s cenou před sjednáním smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny a zemního plynu, a to označit své produkty ve zveřejňovaných cenících konečnou nabídkovou cenou, která zahrnuje všechny daně, cla a poplatky, a to tím, že v cenících u cen elektřiny pro domácnosti zahrnul pouze cenu za silovou elektřinu a měsíční platbu za odběrné místo, ale nezahrnul daně, ceny ostatních služeb a poplatků, daň z elektřiny a ceny regulovaných služeb souvisejících s dodávkou elektřiny odběratelům ze sítí nízkého napětí, a v cenících u cen zemního plynu pro domácnosti zahrnul pouze cenu za komoditu a měsíční stálý poplatek, ale nezahrnul daně, ceny ostatních služeb a poplatků a ceny regulovaných služeb souvisejících s dodávkou plynu), dopustil spáchání správního deliktu podle ust. § 16 odst. 1 písm. h) zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů.

II. Dle ust. § 16 odst. 4 písm. a) zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů se účastníku řízení společnosti Energie2, a.s., IČ: 28874773, se sídlem Křenova 438/7, 162 00 Praha 6 – Veleslavín, ukládá **pokuta ve výši 80 000 Kč** (slovy: osmdesát tisíc korun českých), která je splatná dle ust. § 17 odst. 6 téhož zákona do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedeného u České národní banky, Na Příkopě 28, 110 03 Praha 1, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 17712.

III. Dle ustanovení § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s ust. § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, se účastníku řízení, společnosti Energie2, a.s., IČ: 28874773, se sídlem Křenova 438/7, 162 00 Praha 6 – Veleslavín, ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedeného u České národní banky, Na příkopě 28, 110 03 Praha 1, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 177121.

Odůvodnění

I. Úvod

Dne 30. listopadu 2012 Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) zahájil ve smyslu ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), v návaznosti na ust. § 18 odst. 1 písm. a) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“), a ust. § 2c zákona č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů, správní řízení z moci úřední s účastníkem řízení, společností Energie2, a.s., IČ: 28874773, se sídlem Křenova 438/7, 162 00 Praha 6 – Veleslavín (dále jen „účastník řízení“), ve věci možného podezření ze spáchání správního deliktu ve smyslu ust. § 16 odst. 1 písm. h) zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o cenách“), kterého se měl účastník řízení dopustit tím, že nesplnil povinnosti vyplývající z ust. § 13 odst. 2 písm. a) téhož zákona.

Správní řízení bylo zahájeno na základě výsledků kontroly, zahájené dne 30. srpna 2012 podle ust. § 12 odst. 2 písm. a) zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

Kontrola byla provedena na základě pověření Úřadu vedeného pod č. j. 09339-2/2012-ERU ze dne 24. srpna 2012, vydaného ve smyslu ust. § 9 zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státní kontrole“). Kontrolu kontrolní orgán zahájil na základě vlastního podnětu.

II. Kontrolní zjištění

Účastník řízení je právnickou osobou zapsanou v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl B, vložka 16631. V energetických odvětvích účastník řízení podniká na základě rozhodnutí o udělení licence na obchod s elektřinou č. [REDAKCE] s termínem zahájení výkonu licencované činnosti od 8. září 2009 a licence na obchod s plynem č. [REDAKCE] s termínem zahájení výkonu licencované činnosti od 6. května 2011.

Kontrola byla zaměřena na zjištění, zda účastník řízení při nabídce a prodeji sdružených služeb dodávky elektřiny a zemního plynu poskytuje informace spotřebiteli ve smyslu ustanovení § 13 odst. 2 zákona o cenách, zejména zda u svých produktů uvádí konečnou nabídkovou cenu, která zahrnuje všechny daně, cla a poplatky. Ceníky elektřiny a plynu vytiskl zástupce účastníka řízení v den projednání kontroly na místě, tj. dne 4. září 2012, v kanceláři společnosti ze svých webových stránek a potvrdil svým podpisem jejich platnost.

Kontrolou bylo zjištěno, že konečné ceny elektřiny pro domácnosti uvedené v ceníku zahrnují pouze cenu za silovou elektřinu a měsíční platbu za odběrné místo, ale nezahrnují daně, ceny ostatních služeb a poplatků (daň z přidané hodnoty (dále jen „DPH“), daň z elektřiny a ceny regulovaných služeb souvisejících s dodávkou elektřiny odběratelům ze sítě nízkého napětí), a u konečné ceny u zemního plynu pro domácnosti a maloodběratele uvedené v cenících zahrnují pouze cenu za komoditu a měsíční stálý poplatek, ale nezahrnují daně, ceny ostatních služeb a poplatků (DPH a ceny regulovaných služeb souvisejících s dodávkou plynu).

V závěru protokolu z kontroly je uvedeno zjištění, že účastník řízení při výkonu své licencované činnosti nesplnil svou povinnost poskytnout informaci spotřebiteli při nabídce a prodeji elektřiny a zemního plynu tak, aby měl možnost seznámit se s cenou před sjednáním smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny nebo zemního plynu, a to označit své produkty ve zveřejňovaných cenících konečnou nabídkovou cenou, která zahrnuje všechny daně, cla a poplatky, a tím porušil ustanovení § 13 odst. 2 písm. a) zákona o cenách.

Tyto zjištěné skutečnosti vychází z podkladů obsažených v kontrolním spisu Úřadu a jsou uvedeny také v protokolu č. K015312 o výsledku kontroly ze dne 11. října 2012, se kterým byl místopředseda představenstva společnosti pan [REDAKCE] dne 17. října 2012 prokazatelně seznámen při převzetí stejnopisu uvedeného protokolu a tuto skutečnost současně potvrdil svým podpisem.

III. Vyjádření účastníka řízení k výsledku kontroly

Ke zjištěním uvedeným v protokolu č. K015312 zaslal dne 23. října 2012 za účastníka řízení jeho [REDAKCE], pan [REDAKCE], vyjádření označené jako „námítky

proti protokolu č. K015312 ze dne 10. května 2012 č. j. 02932-3/2012-ERU“, které bylo Úřadu doručeno dne 23. října 2012, a ve kterém uvedl, že kontrolní zjištění a doklady a materiály, o které se opírá kontrolní zjištění, jsou neúplné a tudíž nedostačující pro přijetí správného závěru kontroly.

Účastník řízení se domnívá, že na kontrolovanou informační povinnost nelze aplikovat ust. § 13 odst. 2 písm. a) zákona o cenách, ale ust. § 13 odst. 2 písm. c) téhož zákona a ust. § 12 odst. 1 zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

Dále je dle účastníka řízení třeba vzít v potaz i další dokumenty účastníka řízení a jím zveřejněné informace, ze kterých je patrné, že závazky zpřístupnit cenu spotřebiteli ještě před uzavřením příslušné smlouvy podle zákona o cenách a dalších souvisejících předpisů, plní. Jedná se zejména o obchodní podmínky účastníka řízení pro jednotlivé komodity, které spolu s ceníky poskytují vyčerpávající informace spotřebitelům. Na tom nic nemění skutečnost, že regulované a zákonem stanovené složky ceny nejsou vyjádřeny ve zmíněných dokumentech numericky, nýbrž odkazem, když tyto složky ceny jsou všeobecně známé a jsou u všech dodavatelů stejné.

Dále účastník řízení upozorňuje, že ve smlouvách spotřebitelé výslovně prohlašují, že se s ceníky i obchodními podmínkami seznámili ještě před uzavřením smlouvy. V případě, že se spotřebitel řádně seznámí s poskytovanými cenovými informacemi, vždy získá věrnou představu o výši všech složek ceny i o ceně celkové.

Dále účastník řízení uvádí, že vzhledem k neúplnému a nedostačujícímu kontrolnímu zjištění, když nebyly vzaty v úvahu dokumenty a skutečnosti výše uvedené, se domnívá, že i závěr z provedené kontroly je nepodložený a nesprávný, a své závazky zpřístupnit cenu spotřebiteli ještě před uzavřením příslušné smlouvy podle zákona o cenách plní.

V závěru svých námitek k protokolu účastník řízení uvádí, že není v žádném případě jeho záměrem ani zájmem jakkoliv klamat spotřebitele či ho uvádět v omyl a že činí a bude činit vše, co by zkvalitnilo jejich služby a proto se přihlásil k dodržování pravidel Etického kodexu obchodníka a dne 22. října 2012 přistoupil k doplnění svých ceníků o regulované a zákonem stanovené složky v numerické formě, které přikládá k tomuto podání.

V úplném závěru účastník řízení navrhuje, aby od dalšího řízení bylo upuštěno, případně aby uložená sankce byla v nejnižší možné hranici.

Dne 8. listopadu 2012 bylo Úřadem vydáno rozhodnutí o námitkách kontrolované osoby, č. j. 09339-8/2012-ERU, kterým byly podané námitky zamítnuty a kontrolní zjištění obsažené v protokolu č. K015312 ze dne 11. října 2012 bylo potvrzeno a zároveň bylo rozhodnuto, že v obsahu samostatného oddílu „3.0 Závěr“, uvedeném na straně 2 v písemném vyhotovení protokolu o výsledku provedené kontroly, bylo doplněno do bloku 1. věty za textový výraz "poskytnout informaci zákazníkovi“ další, zpřesňující text v závorce, tj.: "(resp. spotřebiteli v kategorii domácnost)".

IV. Průběh správního řízení

Vzhledem k tomu, že skutečnosti zjištěné při kontrole jsou v rozporu s ustanovením § 13 odst. 2 zákona o cenách, zahájil po vyhodnocení všech uvedených skutečností Úřad podle ust. § 46 správního řádu správní řízení z moci úřední. Zahájení správního řízení bylo účastníku řízení sděleno oznámením o zahájení správního řízení č. j. 17562-1/2012-ERU ze dne 30. listopadu 2012, které mu bylo doručeno téhož dne. V rámci oznámení o zahájení správního řízení byl účastník poučen ve smyslu ust. § 36 správního řádu o možnosti navrhnout důkazy a činit jiné návrhy, vyjádřit se k podkladům rozhodnutí a vyjádřit své stanovisko. Účastník řízení tohoto práva nevyužil a nezaslal žádné návrhy na doplnění řízení ani nenavrhнул žádné další důkazy.

Dne 30. listopadu 2012 zároveň vložil správní orgán do správního spisu sp. zn. 17562/2012-ERU vedeného ve věci správního řízení s účastníkem řízení kontrolní spis vedený pod č. j. 09339/2012-ERU.

Dne 12. prosince 2012 zaslal správní orgán účastníku řízení usnesení č. j. 17562-5/2012-ERU, kterým stanovil účastníkovi řízení povinnost předložit podklady týkající se tržeb a hospodářského výsledku za rok 2011. Účastník řízení zaslal dne 27. prosince 2012 kopii výkazu zisku a ztrát za rok 2011.

Dne 12. prosince 2012 zaslal správní orgán výzvu s možností vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, které si účastník řízení převzal téhož dne. V něm správní orgán informoval účastníka řízení, v souladu s ustanovením § 36 odst. 3 správního řádu, o možnosti vyjádřit se před vydáním rozhodnutí ke všem podkladům rozhodnutí. Účastník řízení této možnosti nevyužil a vyjádření k podkladům rozhodnutí nezaslal.

Správní orgán s ohledem na průběh správního řízení a s ohledem na vyjádření účastníka řízení k zahájenému správnímu řízení a faktu, že účastník řízení nenavrhl provedení dalších důkazů ani neučinil jiné návrhy směrem ke správnímu orgánu, a v souladu se zásadou materiální pravdy, která je zakotvena v ustanovení § 3 správního řádu dospěl k závěru, že veškeré podklady, které měl k dispozici pro vedení správního řízení a následné vydání tohoto rozhodnutí, jsou úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 výše uvedeného zákona.

V. Popis skutkového stavu

Účastník řízení je právnickou osobou a v energetických odvětvích podniká na základě rozhodnutí o udělení licence na obchod s elektřinou č. [REDAKCE] s termínem zahájení výkonu licencované činnosti od 8. září 2009 a licence na obchod s plynem č. [REDAKCE] s termínem zahájení výkonu licencované činnosti od 6. května 2011.

Úřadem bylo zjištěno, že konečné ceny elektřiny pro domácnosti uvedené v ceníku zahrnují pouze cenu za silovou elektřinu a měsíční platbu za odběrné místo, ale nezahrnují daně, ceny ostatních služeb a poplatků (daň z přidané hodnoty (dále jen „DPH“), daň z elektřiny a ceny regulovaných služeb souvisejících s dodávkou elektřiny odběratelům ze sítí nízkého napětí), a u konečné ceny u zemního plynu pro domácnosti, uvedené v cenících „pro domácnosti a maloodběratele“, zahrnují pouze cenu za komoditu a měsíční stálý poplatek, ale nezahrnují daně, ceny ostatních služeb a poplatků (DPH a ceny regulovaných služeb souvisejících s dodávkou plynu).

VI. Právní hodnocení

Z ust. § 13 odst. 2 zákona o cenách vyplývá informační povinnost, kterou je prodávající povinen bezpodmínečně dodržovat a plnit, a to tím způsobem, že při nabídce a prodeji zboží musí poskytnout spotřebiteli informaci, aby měl spotřebitel možnost seznámit se s úplnou a pravdivou cenou nabízeného zboží před jednáním o koupi zboží.

Konkrétně má prodávající povinnost při nabídce a prodeji zboží poskytnout informaci spotřebiteli tak, aby měl možnost seznámit se s cenou před jednáním o koupi zboží, a to označit zboží cenou, kterou uplatňuje v okamžiku nabídky a vztahenou k prodávanému jednotkovému množství zboží a určeným podmínkám, zpřístupnit na viditelném místě informaci o této ceně formou ceníků, zpřístupnit tuto cenu jiným přiměřeným způsobem, dále pak předložit nabídkový ceník dílů a činností, pokud se zboží sestavuje z běžných dílů nebo činností na základě zvláštních požadavků kupujícího, nebo oznámit kupujícímu odhad ceny, nelze-li podat informaci o ceně způsobem uvedenými výše. Zároveň z dotčeného ustanovení vyplývá, že cenou se u výrobků rozumí konečná nabídková cena, která zahrnuje všechny daně, cla a poplatky.

Spotřebitelem se dle ust. § 52 odst. 3 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, rozumí fyzická osoba, která při uzavírání a plnění smlouvy nejedná v rámci své obchodní nebo jiné podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání. Definici spotřebitele můžeme rovněž nalézt v ust. § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů, kdy spotřebitelem je fyzická osoba, která nejedná v rámci své podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání. Z výše uvedeného vyplývá, že pod pojem spotřebitel lze zařadit pouze fyzickou osobu nepodnikající.

V rámci odběratelsko-dodavatelských vztahů v energetických odvětvích se tak povinnosti vztahované k dodavateli vztahují pouze k těm odběratelům, kteří vyhovují definici spotřebitele. Obvykle se tak bude jednat pouze o dodávky v rámci kategorie „domácnosti“ (správní orgán mimo to poznamenává, že v tomto případě se jedná o označení produktu nabízeného dodavatelem ve vztahu ke konkrétním odběratelům, tedy nikoliv o pojem ve smyslu zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů). Z tohoto důvodu se správní orgán zabýval pouze neuvedením konečné ceny pro kategorii domácnost,

byť u zemního plynu tyto ceny u účastníka řízení vyplývají z jeho zveřejněných ceníků „pro domácnosti a maloobchodatele“.

Účastník řízení v cenách elektřiny pro kategorii domácnosti uvedených ve svých příslušných cenících platných v období od 1. ledna 2012 nezahrnul DPH, daň z elektřiny a ceny regulovaných služeb souvisejících s dodávkou elektřiny odběratelům ze sítí nízkého napětí. Správní orgán má přitom za to, že u daně z elektřiny se nejedná o běžně známou informaci, kterou by si spotřebitel mohl sám spočítat a získat tak informaci o konečné ceně. To samé se dá říci o cenách regulovaných služeb souvisejících s dodávkou elektřiny odběratelům ze sítí nízkého napětí. Navíc uvedené ust. § 13 odst. 2 zákona o cenách ani nepředpokládá, že by konečnou cenou byla cena podpořená řadou odkazů na další součásti této ceny a že by tedy spotřebitel musel informaci o konečné ceně dopočítávat svým vlastním úsudkem.

Účastník řízení v cenách u zemního plynu pro domácnosti uvedené ve svých příslušných cenících platných v období od 1. ledna 2012 pro kategorie „domácnost a maloobchodatel“ nezahrnul DPH a ceny regulovaných služeb souvisejících s dodávkou plynu. Správní orgán má přitom za to, že u ceny regulovaných služeb souvisejících s dodávkou plynu se nejedná o běžně známou informaci, kterou by si spotřebitel mohl sám spočítat a získat tak informaci o konečné ceně. Navíc uvedené ust. § 13 odst. 2 zákona o cenách ani nepředpokládá, že by konečnou cenou byla cena podpořená řadou odkazů na další součásti této ceny a že by tedy spotřebitel musel informaci o konečné ceně dopočítávat svým vlastním úsudkem.

Lze tedy jednoznačně konstatovat, že zveřejněné ceníky, které nezahrnovaly v cenách elektřiny DPH, daň z elektřiny a ceny regulovaných služeb souvisejících s dodávkou elektřiny odběratelům ze sítí nízkého napětí a zveřejněné ceníky nezahrnovaly v cenách plynu DPH a ceny regulovaných služeb souvisejících s dodávkou plynu byly na internetových stránkách účastníka řízení zveřejněny nejméně v období od 1. ledna 2012, kdy začaly platit, do 4. září 2012, kdy byla provedena kontrola a zjištěno porušení zákona.

Správní orgán prokázal, že účastník řízení při výkonu své licencované činnosti nesplnil svou povinnost poskytnout informaci spotřebiteli při nabídce a prodeji elektřiny tak, aby měl možnost seznámit se s cenou před sjednáním smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny, a to označit své produkty ve zveřejňovaných cenících konečnou nabídkovou cenou, která zahrnuje všechny daně, cla a poplatky, a tím porušil ustanovení § 13 odst. 2 zákona o cenách.

Výše uvedeným jednáním naplnil účastník řízení prokazatelně znaky skutkové podstaty uvedeného správního deliktu a jednoznačně nesplnil svou zákonem stanovenou povinnost uvedenou v ust. § 13 odst. 2 písm. a) zákona o cenách.

Povinnost uvedená v ust. § 13 odst. 2 zákona o cenách představuje absolutní povinnost každého prodejce ve vztahu k nabídce a prodeji zboží. Toto zákonné ustanovení totiž

především chrání spotřebitele tak, aby měli dostatečné a jasné informace o ceně nabízeného zboží a mohli na základě své svobodné vůle a v nejlepším přesvědčení na základě úplných a pravdivých informací co nejlépe zvážit, pro jaké z nabízeného zboží se rozhodnou.

Účastník řízení mohl svým jednáním uvést v omyl své současné nebo potenciální zákazníky - spotřebitele. Otázka zveřejňování cen je velmi zásadní jak z hlediska rozhodování spotřebitele, tak také z hlediska nastavení jasných a transparentních pravidel hospodářské soutěže na trhu s energiemi. Spotřebiteli musí být umožněno učinit kvalifikované a svobodné rozhodnutí o tom, zda setrvá ve stávajícím smluvním vztahu s dodavatelem energií nebo zda přejde k dodavateli jinému, přičemž zveřejňování cen v cenících je jednoznačně jedním ze zásadních kritérií, kterými se spotřebitel řídí, a pokud není uváděná cena v cenících konečná nabídková cena, nemůže spotřebitel jednoduchým způsobem ceny nabízené různými dodavateli porovnat a případně se rozhodnout pro změnu dodavatele. S ohledem na dlouhodobý charakter smluvních vztahů v energetických odvětvích, zvláště v případě vztahu dodavatel – spotřebitel, je navíc velice žádoucí, aby spotřebitel měl k dispozici veškeré nutné údaje vztahující se k uvedené transakci.

Vzhledem k tomu, že účastník řízení podniká v energetických odvětvích na základě rozhodnutí o udělení licence na obchod s elektřinou od 8. září 2009 a rozhodnutí o udělení licence na obchod s plynem od 6. května 2011, bere ho správní orgán jako držitele licencí znalého a zkušeného. Je nicméně věcí obchodníka, aby si ceníky sestavil takovým způsobem, aby všechny informace nezbytné pro různé kategorie svých zákazníků uváděl vždy v takovém rozsahu, aby nedocházelo k rozporu jeho jednání s jeho zákonnými povinnostmi.

Tím, že účastník řízení nesplnil povinnosti vyplývající z ust. § 13 odst. 2 písm. a) zákona o cenách, tj. neoznačil své produkty ve zveřejňovaných cenících konečnou nabídkovou cenou, která zahrnuje všechny daně, cla a poplatky, a tím neposkytnul informaci spotřebiteli při nabídce a prodeji elektřiny tak, aby měl možnost seznámit se s cenou před sjednáním smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny, dopustil se účastník řízení správního deliktu ve smyslu ust. § 16 odst. 1 písm. h) zákona o cenách tím, že do konečné ceny u elektřiny pro domácnosti ze sítí nízkého napětí uvedené v cenících nezahrnul DPH, daň z elektřiny a ceny regulovaných služeb a že do konečné ceny u plynu pro domácnosti a maloodběratele nezahrnul DPH a ceny regulovaných služeb.

Nadto správní orgán považuje za nezbytné se vyjádřit také k námitkám, které účastník vznesl v průběhu kontroly.

Účastník řízení ve svých námitkách proti protokolu č. K015312, které Úřad obdržel dne 23. října 2012, uvádí, že kontrolní zjištění je neúplné a nelze aplikovat ust. § 13 odst. 2 písm. a) zákona o cenách, ale aplikovat ust. § 13 odst. 2 písm. c) zákona o cenách a ust. § 12 odst. 1 zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

Z ust. § 13 odst. 2 zákona o cenách vyplývá povinnost prodávajícího při nabídce a prodeji zboží poskytnout informaci spotřebiteli tak, aby měl možnost seznámit se s cenou

před jednáním o koupi zboží, pokud tento zákon nestanoví jinak, a to podle písm. a) téhož ustanovení označit zboží cenou, kterou uplatňuje v okamžiku nabídky a vztaženou k prodávánému jednotkovému množství zboží a určeným podmínkám, resp. podle písm. c) téhož ustanovení zpřístupnit tuto cenu jiným přiměřeným způsobem, nelze-li označit zboží cenou způsoby uvedenými v písmenu a) nebo b). Z uvedeného ust. § 13 odst. 2 písm. b) zákona o cenách přitom vyplývá, že prodávající je povinen při nabídce a prodeji zboží poskytnout informaci spotřebiteli tak, aby měl možnost seznámit se s cenou před jednáním o koupi zboží, pokud tento zákon nestanoví jinak, a to zpřístupnit na viditelném místě informaci o této ceně formou ceníků.

Z uvedeného vyplývá, že pouze pokud nelze označit zboží cenou, kterou uplatňuje v okamžiku nabídky a vztaženou k prodávánému jednotkovému množství zboží a určeným podmínkám, resp. poskytnout informaci spotřebiteli tak, aby měl možnost seznámit se s cenou před jednáním o koupi zboží, pokud tento zákon nestanoví jinak, a to zpřístupnit na viditelném místě informaci o této ceně formou ceníků, pak je možné přikročit k náhradnímu způsobu zpřístupnění ceny jiným přiměřeným způsobem. Účastník řízení sám neuvádí, proč by u prodeje plynu a elektřiny měla tato skutečnost, která by předvíдалa postup dle ust. § 13 odst. 2 písm. c) zákona o cenách, nastat.

Účastník řízení nadto pozapomíná na svoji povinnost vyplývající z ust. § 11a odst. 1 energetického zákona, ze kterého vyplývá, že držitel licence na výrobu elektřiny, výrobu plynu, obchod s elektřinou nebo obchod s plynem je povinen uveřejňovat způsobem umožňujícím dálkový přístup uplatňované podmínky dodávek plynu a ceny za dodávku plynu pro domácnosti a podnikající fyzické osoby s roční spotřebou plynu do 630 MWh, podmínky dodávek elektřiny a ceny za dodávku elektřiny pro domácnosti nebo podnikající fyzické osoby odebírající elektřinu z hladiny nízkého napětí.

Pokud tedy z jiné veřejnoprávní normy vyplývá povinnost účastníka řízení zveřejňovat své ceníky, pak i tyto ceníky musí vyhovovat skladbě konečné ceny dle zákona o cenách, tedy musí být stanoveny tak, aby uváděly ceny konečné, které zahrnují všechny daně, cla a poplatky. Správní orgán proto uzavírá, že odkaz na ust. § 13 odst. 2 písm. c) zákona o cenách nelze aplikovat na prodej plynu a elektřiny, neboť zde nevzniká důvod k neoznačení zboží cenou způsoby uvedenými v ust. § 13 odst. 2 písm. a) a b) téhož zákona.

Smyslem ust. § 13 odst. 2 zákona o cenách, jenž je normou veřejnoprávní, je zajistit aktuálnost informací o ceně nabízené konkrétním obchodníkem v konkrétním okamžiku. Proto cenou platnou v okamžiku nabídky, ve smyslu shora zmíněného ustanovení zákona o cenách nemůže být cena, která je v rozporu s právními předpisy. Způsob, jak naplnit dané ustanovení zákona sám zákon o cenách účastníku řízení neurčuje, činí ho však plně odpovědným za výsledek. Pokud účastník tuto povinnost nesplnil, jak správní orgán prokázal již výše, porušil svou povinnost vyplývající z ust. § 13 odst. 2 písm. a) zákona o cenách.

Co se týče účastníkovi námitky, že je třeba aplikovat ust. § 12 odst. 1 zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů, správní orgán pouze

podotýká, že povinnost kontrolních pracovníků zjistit při kontrole skutečný stav věci a povinnost kontrolní zjištění prokázat doklady nebyla porušena. Obdobnou povinnost má i správní orgán při prokazování správního deliktu v souladu se zásadou materiální pravdy, která je zakotvena v ustanovení § 3 správního řádu. Správní orgán má dospět k tomu, aby při vedení správního řízení veškeré podklady, které má k dispozici pro vedení správního řízení a následné vydání rozhodnutí, byly úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 výše uvedeného zákona. Správní orgán (shodně s orgánem kontrolním) opíral svá zjištění o důkazy předložené v rámci kontroly, tedy zejména o ceníky, které byly samotným účastníkem řízení kontrolnímu orgánu předloženy. Pravost a pravdivost těchto ceníků stvrdil sám účastník řízení. Z tohoto pohledu tak má správní orgán za to, že v rámci dotčeného řízení byl prokázán skutečný stav věci, o kterém nemohou být pochybnosti.

Dále účastník řízení namítá, že je třeba vzít v potaz i další dokumenty účastníka řízení a jí zveřejněné informace, ze kterých je patrné, že závazky zpřístupnit cenu spotřebiteli ještě před uzavřením příslušné smlouvy podle zákona o cenách a dalších souvisejících předpisů, plní. Jedná se zejména o obchodní podmínky účastníka řízení pro jednotlivé komodity, které spolu s ceníky poskytují vyčerpávající informace spotřebitelům. Na tom nic nemění skutečnost, že regulované a zákonem stanovené složky ceny nejsou vyjádřeny ve zmíněných dokumentech numericky, nýbrž odkazem, když tyto složky ceny jsou všeobecně známé a jsou u všech dodavatelů stejné.

Správní orgán k výše uvedenému opětovně poznamenává, že ust. § 13 odst. 2 zákona o cenách nepředpokládá, že by konečnou cenou byla cena podpořená řadou odkazů na další součásti této ceny a že by tedy spotřebitel musel informaci o konečné ceně dopočítávat svým vlastním úsudkem. Stejně tak zákon nepředpokládá, že by spotřebiteli měla být informace o konečné ceně předána pomocí obchodních podmínek účastníka řízení. Daný postup tak odporuje dikci ust. § 13 odst. 2 písm. a) zákona o cenách.

Co se týče účastníkovy tvrzení, že ve smlouvách spotřebitelé výslovně prohlašují, že se s ceníky i obchodními podmínkami seznámili ještě před uzavřením smlouvy, správní orgán k tomuto pouze poznamenává, že podepsání tohoto ujednání v praxi ještě samo o sobě neznámá, že by spotřebitel byl s konečnou cenou skutečně seznámen. Nadto toto soukromoprávní ujednání uzavřené mezi dvěma stranami soukromoprávního vztahu nemůže účastníka řízení zbavovat jeho veřejnoprávní povinnosti vyvěrající ze zákona o cenách, a to i přesto, že v případě, že se spotřebitel řádně seznámí s poskytovanými cenovými informacemi, vždy získá věrnou představu o výši všech složek ceny i o ceně celkové.

Dále účastník řízení uvádí, že vzhledem k neúplnému a nedostačujícímu kontrolnímu zjištění, když nebyly vzaty v úvahu dokumenty a skutečnosti výše uvedené, se domnívá, že i závěr z provedené kontroly je nepodložený a nesprávný, a své závazky zpřístupnit cenu spotřebiteli ještě před uzavřením příslušné smlouvy podle zákona o cenách plní. Tomuto závěru účastníka řízení správní orgán nemůže přisvědčit. V úvahu byly vzaty všechny

dokumenty, které byly nezbytné pro zjištění skutečného stavu věci, a to v souladu se zásadou materiální pravdy tak, jak se k tomuto vyjádřil správní orgán již výše.

V závěru svých námitek k protokolu účastník řízení uvádí, že není v žádném případě jeho záměrem ani zájmem jakkoliv klamat spotřebitele či ho uvádět v omyl a že činí a bude činit vše, co by zkvalitnilo jejich služby a proto se přihlásil k dodržování pravidel Etického kodexu obchodníka a dne 22. října 2012 přistoupil k doplnění svých ceníků o regulované a zákonem stanovené složky v numerické formě, které přikládá k tomuto podání.

K této námitce správní orgán pouze uvádí, že výše uvedené skutečnosti nejsou skutečnostmi, jež by měly vliv na posouzení existence správního deliktu. Správní delikty právnických osob a podnikajících fyzických osob stojí na konceptu objektivní odpovědnosti těchto osob za porušení právních povinností bez ohledu na míru jejich zavinění. Jedná se tedy o odpovědnost za výsledek či odpovědnost za daný stav. K těmto okolnostem nicméně správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty.

Taktéž nemohl s ohledem na výše řečené správní orgán vyhovět návrhu účastníka řízení, aby od dalšího řízení bylo upuštěno.

Co se týče účastníkovy návrhu, aby mu byla případně uložená sankce v nejnižší možné hranici, správní orgán pouze podotýká, že na základě obecných pravidel pro ukládání pokut a s ohledem na svou dosavadní rozhodovací praxi dospěl ke stanovení pokuty při spodní hranici zákonné sazby.

Správní orgán na základě výše uvedeného zjistil a prokázal, že účastník řízení nesplnil povinnosti vyplývající z ust. § 13 odst. 2 písm. a) zákona o cenách. Tímto svým jednáním se dopustil správního deliktu ve smyslu ust. § 16 odst. 1 písm. h) téhož zákona. Z tohoto důvodu přistoupil k uložení pokuty.

VII. Uložení pokuty

Správní orgán se nejprve zabýval otázkou, zda jsou naplněny podmínky uvedené v ustanovení § 17 odst. 1 zákona o cenách, tedy zda účastník řízení za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Z podkladů, které měl Úřad k dispozici, nicméně nevyplývá, že by nastala jakákoliv objektivní zákonem předvídaná situace, která by umožnila liberaci účastníka řízení, co se týče jeho právní odpovědnosti za spáchaný delikt podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. h) zákona o cenách. Energetický regulační úřad proto přistoupil k uložení pokuty v takové výši, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Tím, že nesplnil povinnosti vyplývající z ust. § 13 odst. 2 písm. a) zákona o cenách, dopustil se účastník řízení správního deliktu ve smyslu ust. § 16 odst. 1 písm. h) zákona

o cenách, za něž lze uložit podle § 16 odst. 4 písm. a) téhož zákona pokutu až do výše 1 000 000 Kč.

Při stanovení výše pokuty Energetický regulační úřad přihlížel ke všem skutečnostem zjištěným ve správním řízení, zejména pak k rozsahu a závažnosti porušení zákona o cenách. Zejména přihlížel k závažnosti správního deliktu, ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, době trvání a okolnostem, za nichž byl správní delikt spáchán. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě pachatele.

Jak konstatoval správní orgán již výše, porušení povinnosti vyplývající z ust. § 13 odst. 2 zákona o cenách považuje správní orgán za velmi závažné, a to z důvodu účelu dotčené právní normy, která především chrání spotřebitele a umožňuje jim získat dostatečné a jasné informace o ceně nabízeného zboží a umožňuje jim tak rozhodnout se, zda vstoupí do smluvního vztahu s určitým obchodníkem či nikoliv.

Správní orgán považuje také za závažné, že jednání účastníka řízení bylo způsobilé uvést v omyl potenciální spotřebitele a tímto ve své podstatě deformovat celý trh s dotčenou komoditou, přičemž správní orgán nemůže vyloučit, že právě to bylo úmyslem účastníka řízení. Výše uvedené však nemohl správní orgán prokázat, a proto k tomu nebylo přihlédnuto jako k přitěžující ani polehčující okolnosti při stanovení výše pokuty.

Vzhledem ke skutečnosti, že účastník řízení společně s námitkami k protokolu č. K015312 o výsledku kontroly předložil také nově upravené a zveřejněné ceníky, je Úřad toho názoru, že tímto účastník řízení projevil bezprostřední snahu k nápravě svého protiprávního jednání. Výše uvedené však nemůže být liberačním důvodem pro zbavení odpovědnosti účastníka řízení za spáchání ve výroku uvedeného správního deliktu, avšak tato skutečnost byla ze strany Úřadu posouzena jako polehčující okolnost při stanovení výše pokuty.

Charakteristickým znakem správních deliktů právnických osob a podnikajících fyzických osob je mimo jiné i to, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na míru jejich zavinění. Jedná se o objektivní odpovědnost, tedy o odpovědnost za výsledek, odpovědnost za daný stav. Je věcí účastníka řízení, aby si při výkonu podnikatelské činnosti počínal tak, aby neporušil povinnosti dané zákonem o cenách a nepoškodil zákonem chráněné zájmy.

Úřad přihlédl také k okolnostem, za nichž byl správní delikt spáchán. Jako podstatnou okolnost spáchání správního deliktu Úřad vnímá to, že účastník řízení ve zveřejněných cenících neuvedl žádné odkazy, komentáře nebo případně vysvětlující poznámky pod čarou, které by jasně definovaly a vysvětlily, že uvedená cena není pro zákazníka konečná, ale naopak, z takto zveřejněných ceníků, které měl Úřad při vedení správního řízení k dispozici, bylo jednoznačné, že takto zveřejněné ceníky a v nich uvedené ceny byly zavádějící a pro případného zákazníka nebo spotřebitele vzbuzovaly dle názoru Úřadu jasný dojem, že jsou

konečné. Tato skutečnost byla ze strany Úřadu posouzena jako přitěžující okolnost při stanovení výše pokuty.

Při stanovení výše pokuty se Úřad zabýval taktéž zjištěnou délkou trvání protiprávního stavu, který existoval nejméně v období od 1. ledna 2012 do 4. září 2012, kdy byla provedena kontrola. Správní orgán ke skutečnosti, že protiprávní stav trval nejméně přes osm měsíců, přihlédl jako k přitěžující okolnosti.

Při posouzení závažnosti protiprávního jednání a škodlivosti jeho následku je také třeba vzít v potaz okruh poškozených zákazníků. Za typově méně závažné delikty lze považovat porušení zákonné povinnosti s omezeným vlivem na spotřebitele, které zasahují pouze malou část maloobchodního trhu.

Správní orgán prvního stupně se při posuzování daného skutku a uvedeného porušení výše uvedeného zákonného ustanovení zabýval mimo jiné otázkou, kolik spotřebitelů mohlo být uvedeným nezákonným jednáním ze strany účastníka řízení postiženo a do jaké míry mohlo ovlivnit jejich rozhodování. Účastník řízení neuvádí počet evidovaných zákazníků, nicméně je zřejmé, že se informace o cenách v cenících týkala poměrně malého počtu současných spotřebitelů a to i přesto, že cenová nabídka byla zveřejněna na webových stránkách účastníka řízení, které jsou volně přístupné na internetu.

Úřad je toho názoru, že nepravdivé a v případě účastníka řízení neúplné zveřejňování cen za nabízené zboží je závažným porušením příslušných právních předpisů, v tomto případě příslušných ustanovení zákona o cenách, a velkým vlivem dopadá na rozhodování současného nebo potenciálního zákazníka. Tímto odstavcem navazuje správní orgán na otázku, do jaké míry mohlo uvedené nezákonné jednání ovlivnit rozhodování spotřebitelů a potenciálních zákazníků, a je toho názoru, že vzhledem ke skutečnosti, že zveřejněná cena nebyla úplná a byla zveřejněna bez výše uvedeného, mohlo dojít k velmi výraznému bezdůvodnému ovlivnění rozhodování spotřebitelů a potenciálních zákazníků.

Následky správního deliktu vzhledem k výše uvedenému nicméně hodnotí správní orgán celkově jako méně závažné a k této okolnosti přihlédl při stanovení výše pokuty jako k polehčující okolnosti.

Při stanovení výše pokuty je nutno také zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při jejich dodržování v celém jejich spektru. Na straně účastníka řízení je tedy třeba uvést, že v současné době není veden v rámci žádného jiného správního řízení o uložení pokuty za porušení ustanovení zákona o cenách, ve věcné působnosti Úřadu. Lze tak říct, že účastník řízení porušil tento právní předpis poprvé. Správní orgán při stanovování výše pokuty přihlédl k této skutečnosti a zohlednil ji jako polehčující okolnost.

Z judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 9/2008-133) vyplývá, že „správní orgán ukládající pokutu za správní delikt je povinen přihlídnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí.“ Při ukládání pokuty za porušení cenových předpisů nejsou podle zákona o cenách kritériem při určení výměru pokuty osobní a majetkové poměry pachatele, nicméně podle výše uvedeného rozsudku Nejvyššího správního soudu by měl k těmto poměrům správní orgán přihlídnout.

V neposlední řadě tak správní orgán přihlédl právě k osobě účastníka řízení a jeho majetkovým poměrům. Hospodářský výsledek uvádí účastník řízení v roce 2011 ve výši [REDAKCE] Kč, i když v roce předcházejícím vykázal [REDAKCE] ve výši [REDAKCE] Kč.

Dle judikatury českých soudů musí konkrétní forma postihu a jeho výše působit natolik silně, aby od podobného jednání odradila i ostatní nositele obdobných povinností, jaké svědčí účastníku řízení, zároveň musí být postih dostatečně znatelný v materiální sféře rušitele, aby v něm byla dostatečně obsažena i jeho represivní funkce, aniž by však byl pro něj likvidačním. To znamená, že uložená pokuta musí být v takové výši, aby byla způsobilá plnit své základní funkce, tedy funkci represivní a preventivní. Toho je schopná jen v případě, že je natolik významná pro daného rušitele (účastníka řízení), že se mu porušení právních povinností v ostatních případech nevyplatí. Pokuta musí tedy mít pro účastníka řízení odstrašující účinek, aby se obával možné sankce a nedocházelo k opětovnému porušení právních povinností z jeho strany. Likvidační pokuta ve vztahu k podnikajícím osobám je dle judikatury taková, která je způsobilá pachateli sama o sobě přivodit platební neschopnost či ho donutit ukončit podnikatelskou činnost, nebo se v důsledku takové pokuty může stát na dlouhou dobu v podstatě jediným smyslem jeho podnikatelské činnosti splácení této pokuty a zároveň je zde reálné riziko, že se pachatel, případně i jeho rodina (jde-li o podnikající fyzickou osobu) na základě této pokuty dostanou do existenčních potíží. O zjevně nepřiměřenou výši sankce nejde v případě, kdy pokuta byla uložena těsně nad spodní hranicí zákonného rozmezí. Rovněž je nutno přihlídnout k tomu, že majetkové poměry pachatele nejsou jediným kritériem pro stanovení výše pokuty, nicméně sankce by neměla být vzhledem ke svému účelu nepřiměřená.

S ohledem na celkový objem tržeb dosažený za rok 2011 je zjevné, že pokutu ve výši stanovené ve výroku tohoto rozhodnutí lze považovat za odrazující pro spáchání totožného správního deliktu a může tak plnit represivní a preventivní funkci, zároveň však nemůže být v žádném případě považována za finanční ohrožení podnikání či existence účastníka řízení a nemá tedy v žádném případě likvidační charakter.

Po zvážení všech okolností případu a na základě zjištěného stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, byla výše sankce stanovena tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí, tj. v dolním pásmu možné zákonné sazby dle zákona o cenách. Při určení výše pokuty správní orgán prvního stupně správního řízení rovněž dbal na dodržení zásady činnosti

správního orgánu dle ustanovení § 2 odst. 4 správního řádu, aby při rozhodování skutkově shodných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly, a pokutu nastavil ve výši odpovídající jeho rozhodovací praxi. Správní orgán proto považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu společenského zájmu v podobě informování spotřebitele.

Ve správním řízení je účastníku řízení výrokem II. tohoto rozhodnutí ukládána pokuta ve výši 80 000 Kč, a to za správní delikt podle zákona o cenách. Souběžně je výrokem III. ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle ust. § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb. činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ustanovením § 152 správního řádu k předsedkyni Energetického regulačního úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

otisk úředního razítka

Ing. Petr Novotný v. r.
oprávněná úřední osoba
sekce kontroly

